

Εξαιρετικά σπάνιες και ήπιες καρδιακές επιπλοκές σε νέους που πιθανώς σχετίζονται με τα εμβόλια mRNA

Οι αναφερόμενες ανεπιθύμητες ενέργειες από τα εμβόλια έναντι της COVID-19 είναι ήπιες, διαρκούν για βραχύ χρονικό διάστημα, ενώ παρατηρούνται κατά 80% με την πρώτη δόση των εμβολίων. Περιλαμβάνουν πυρετό, καταβολή, πονοκέφαλο, μυϊκά άλγη, πόνος και ερυθρότητα στο σημείο της ένεσης, ρίγος, διάρροια, ναυτία. Με τα εμβόλια που βασίζονται στην τεχνολογία του mRNA έχουν αναφερθεί αλλεργικές αντιδράσεις αμέσως μετά τον εμβολιασμό που σε σπάνιες περιπτώσεις μπορεί να είναι και σοβαρές και να χρειάζονται εξειδικευμένη αντιμετώπιση. Τα εμβόλια βρίσκονται υπό κατάσταση συνεχούς επιτήρησης για την ανίχνευση σπάνιων ανεπιθύμητων ενεργειών (φαρμακοεπαγρύπνηση). Το τελευταίο διάστημα οι ρυθμιστικές αρχές σε διάφορες χώρες όπου έχει επιτευχθεί ευρεία εμβολιαστική κάλυψη του πληθυσμού, αναφέρουν σπάνια περιστατικά μυοκαρδίτιδας και περικαρδίτιδας που ενδεχομένως να σχετίζονται με τα εμβόλια mRNA BNTb162b (Pfizer vaccine) and mRNA-1273 (Moderna vaccine). Αντίστοιχη συσχέτιση δεν έχει παρατηρηθεί με το εμβόλιο Ad26.COVS.2 (Janssen/Johnson & Johnson vaccine). Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Αλέξανδρος Μπριασούλης** (Επίκουρος Καθηγητής Καρδιολογίας) και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα νεότερα δεδομένα σχετικά με τις σπάνιες περιπτώσεις μυοκαρδίτιδας/περικαρδίτιδας που έχουν καταγραφεί σε νέους μετά τον εμβολιασμό με το εμβόλιο BNT162b2 έναντι του SARS-CoV-2.

Τα διαθέσιμα δεδομένα από την βάση καταγραφής ανεπιθύμητων ενεργειών εμβολίων (VAERS) των ΗΠΑ που συγκεντρώνουν αναφορές ιατρών αλλά και ασθενών, κατέδειξαν 216 περιστατικά μυοκαρδίτιδας/περικαρδίτιδας μετά την πρώτη δόση εμβολίου mRNA και 573 μετά την 2^η δόση έως τη 31^η Μαΐου. Η διάμεση ηλικία των περιστατικών ήταν 30 μετά την πρώτη δόση και 24 μετά τη 2^η δόση. Το 75% των περιστατικών αναφέρεται σε άρρενες ενώ στις ηλικίες 16-24 ο αριθμός περιστατικών υπερβαίνει τον αναμενόμενο για την ηλικιακή ομάδα. Η ανάλυση των δεδομένων υπολογίζει την επίπτωση μυοκαρδίτιδας/περικαρδίτιδας μετά τη 2^η δόση εμβολίου mRNA στην ηλικιακή ομάδα 16 έως 39 ετών σε 16.1 περιστατικά ανά εκατομμύριο. Μεταξύ των αναφερόμενων περιστατικών, σχεδόν όλα ήταν ήπια, με έναρξη πόνου στο στήθος εντός μίας εβδομάδας από τη 2^η δόση και ταχεία αποδρομή των συμπτωμάτων εντός μιας εβδομάδας και βελτίωση των καρδιακών δεικτών εντός τριών εβδομάδων μετά από έναρξη υποστηρικτικής αγωγής η οποία περιλαμβάνει μη στεροειδή αντιφλεγμονώδη φάρμακα σε περιπτώσεις περικαρδίτιδας και συνδυασμούς κορτικοστεροειδών και ανοσοσφαιρίνης σε περιπτώσεις μυοκαρδίτιδας (δημοσίευση Pediatrics 2021 Jun 4;e2021052478. doi: 10.1542/peds.2021-052478). Όλοι οι ασθενείς στη συγκεκριμένη δημοσίευση είχαν χαρακτηριστικές ηλεκτροκαρδιογραφικές αλλοιώσεις (ανάσπαση του διαστήματος ST), αύξηση τροπονίνης στο αίμα, διαγνωστική μαγνητική καρδιάς για τα κριτήρια μυοκαρδίτιδας χωρίς οξεία λοίμωξη με COVID19 ή πολυσυστημικό φλεγμονώδες σύνδρομο. Η μυοκαρδίτιδα είναι συνήθως αποτέλεσμα λοίμωξης από συγκεκριμένους ιούς και αφού το συγκεκριμένο εμβόλιο δεν περιέχει ιό η αιτιολογική σύνδεση του με περιστατικά μυοκαρδίτιδας παραμένει υπό διερεύνηση. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων μυοκαρδίτιδας ανεξαρτήτως αιτιολογίας, η φλεγμονή του μυοκαρδίου είναι ασυμπτωματική. Σε μια μειοψηφία ασθενών, η μυοκαρδίτιδα εκδηλώνεται ως καρδιακή ανεπάρκεια σε συνδυασμό με αρρυθμίες ή και αιφνίδιο καρδιακό θάνατο. Δεν έχουν αναφερθεί τέτοια σοβαρά περιστατικά συνδεόμενα με το εμβόλιο BNT162b2 (Pfizer-BioNTech) μέχρι σήμερα. Συμπτώματα όπως πόνος στο στήθος, δύσπνοια ή και αίσθημα παλμών πρέπει να εγείρουν την υποψία πιθανώς σχετιζόμενης με το εμβόλιο μυοκαρδίτιδας/περικαρδίτιδας αλλά και τον αποκλεισμό άλλων αιτιών μυοκαρδίτιδας/περικαρδίτιδας. Αξίζει επίσης να σημειωθεί

ότι και η COVID-19 μπορεί να προκαλέσει μυοκαρδίτιδα. Μέχρι σήμερα πάνω από 2.2 εκατομμύρια έφηβοι ηλικίας 16-17 έχουν λάβει τις δύο δόσεις του BNT162b2 και πάνω από 3 εκατομμύρια παιδιά έχουν λάβει τουλάχιστον μια δόση του εμβολίου. Οι ρυθμιστικές αρχές επιβεβαιώνουν το όφελος του εμβολίου, το οποίο υπερβαίνει κατά πολύ τον αμφισβητούμενο κίνδυνο σπάνιων ανεπιθύμητων παρενεργειών. Συνολικά, αυτά τα δεδομένα υποστηρίζουν τη συνέχιση του εμβολιαστικού προγράμματος σε εφήβους και νεαρούς ενήλικες. Δεδομένη και επιτακτική κρίνεται η συνεχής φαρμακοεπαγρύπνηση με κύριο άξονα τις αναφορές των επαγγελματιών του τομέα της υγείας και με μοναδικό γνώμονα την ορθή και επιστημονική ανάλυση όλων των διαθέσιμων δεδομένων.